

„Rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami”

31 stycznia 2013 r. w siedzibie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przy Alei Solidarności 77 w Warszawie odbyła się debata „Rynek pracy dla osób z niepełnosprawnościami”. Celem spotkania było wypracowanie wniosków i rekomendacji dla organów władzy publicznej i organizacji społecznych w świetle wymagań, jakie stawia przed Polską ratyfikowana we wrześniu 2012 r. Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Konferencję otworzyła **Rzecznik Praw Obywatelskich, prof. Irena Lipowicz**, wskazując na potrzebę zmian w podejściu do osób z niepełnosprawnościami oraz przepisach prawa pracy i zabezpieczenia społecznego dotyczących sytuacji osób z niepełnosprawnościami. Wskazała, że reformy muszą objąć także system edukacji, który należy oprzeć na modelu edukacji włączającej, a nie segregacyjnej.

W pierwszej części spotkania pani **Anna Błaszczak**, zastępczyni Dyrektora Zespołu Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego, zaprezentowała wydaną przez BRPO monografię „Najważniejsze wyzwania po ratyfikacji przez Polskę Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych”. W dalszej kolejności swoimi historiami, wiążącymi się z pokonywaniem trudności na rynku pracy, podzielili się **Małgorzata Radziszewska**, członkini Komisji Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnością oraz Stowarzyszenia Kobiet Niepełnosprawnych ONE.pl, **dr Mariusz Sak** z Oddziału Łódzkiego Polskiego Związku Głuchych, radca prawny **Monika Orłowska** oraz **Michał Korwin-Kossakowski** i **Karolina Makowiecka** – przedstawiciele Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Następnie głos zabrali członkowie Komisji Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnością przy RPO. **Dr Katarzyna Roszewska** przedstawiła szanse dla osób niepełnosprawnych łączące się z uczestnictwem w otwartym rynku pracy. **Aleksander Waszkielewicz** zaprezentował obecnie obowiązujący system orzecznictwa i wsparcia, wpływ tego systemu na aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami oraz proponowane kierunki zmian.

Druga część spotkania koncentrowała się wokół dostępności i dostosowania rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością. **Jacek Zadrożny** z Komisji Ekspertów przedstawił znaczenie uniwersalnego projektowania i nowych technologii dla dostępności rynku pracy, natomiast **Monika Zakrzewska**, reprezentująca Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, koordynatorka Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie – Centrum DZWONI, skomentowała bieżący stan zatrudnienia wspomaganego osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz szanse i zagrożenia związane z obecnym stanem prawnym.

Debata nad rynkiem pracy osób z niepełnosprawnościami przyniosła wiele cennych wniosków, których szerzeniem zajmie się Rzecznik Praw Obywatelskich. Ogólną konstatacją może być stwierdzenie, że wzmacniać należy aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy. Obecny kształt przepisów prawa nie wspiera aktywności zawodowej, ale promuje bierność zawodową, a podejmowanie pracy przez osoby niepełnosprawne rodzi ryzyko utraty pomocy państwa, przyznawanej właśnie ze

względu na niepełnosprawność. Jeden z uczestników spotkania zauważył, że „Konwencja przewraca wszystko do góry nogami”, jednak w odczuciu uczestników spotkania potrzebne są zasadnicze zmiany, aby osiągnąć cele zakładane w konwencji, dzięki którym osoby z niepełnosprawnością będą w pełni korzystać ze swoich praw, w tym prawa do pracy.

W debacie wzięło udział ponad 100 osób, przez Internet dyskusję obserwowało ponad 23 000 osób.

W debacie wzięli udział:

Przedstawiciele instytucji państwowych:

Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu
Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania
Biuro Polityki Społecznej w Kancelarii RP
Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urząd M.st Warszawa
Główny Inspektorat Pracy
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Przedstawiciele organizacji pozarządowych i organizacji pracodawców:

Caritas Polska
Centrum DZWONI
Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA
Fundacja Aktywnej Rehabilitacji
Fundacja Ochrony Zdrowia Inwalidów
Fundacja Polskich Kawalerów Maltańskich
Fundacja Pomoc Maltańska
Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym
Fundacja „Też Chcemy Być”
Fundacja TUS
Fundacja „Vis Maior”
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Konfederacja LEWIATAN
Lubelskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych
Mazowieckie Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym
MIGAM.PL
Milickie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych
NSZZ Solidarność

Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych
Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych
Polskie Stowarzyszenie Głuchych i Niedosłyszących
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego
Polski Związek Głuchych
Polski Związek Niewidomych
Stowarzyszenie Animacji Społeczno-Kulturalnych „KAMENA”
Stowarzyszenie EKON
Stowarzyszenie Klon/Jawor
Stowarzyszenie Kobiet Niepełnosprawnych ONE.PL
Stowarzyszenie „Nie-Grzeczne Dzieci”
Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Studentów i Absolwentów Uniwersytetu Łódzkiego
Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi”
Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji
Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym
Towarzystwo Przyjaciół Szalonego Wózkowicza
Wrzos
Związek Rewizyjny Spółdzielni Inwalidów i Spółdzielni Niewidomych

Przedstawiciele uczelni wyższych:

Akademia Pedagogiki Specjalnej
Pracownia Lingwistyki Migowej Uniwersytetu Warszawskiego
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi